

↳ Vargha Márk Péter

Gipsz

Először csak kisebb tárgyak voltak. Mást nem nagyon készített. Alma, kalapács, madárka. De azt már azelőtt is, hogy én megismerem volna. Kisfiúként is vett le mintákat. Valami szakkörön tanulta, vagy a cserkészknél. Azok nem voltak ember nagyságúak, mint például a nagypapa. Oh, a zöld szeme! Nekem elég volt ahhoz, hogy beleszeressek. Még lány voltam, abban az időben nem volt szokás csak úgy összeállni a házasság előtt. Rólam is vett mintát, nem is egyet! Negyvennyolc év házasság. Másnak életből sem jut ennyi. Jaj, az a zöld szem! De arról nem lehetett mintát venni. Semmilyen színről sem. Mondta is mindig, hogy ott a forma tökéletesen, de a színe az csak emberi tökéletlenségen és hibákon keresztül lesz. A festékkeverés női dolog, állítólag jobb a színlátásunk. Hamar ki is tanultatta velem. A tökéletest kereste. A szagos festék nem vált be, mindig lehámlott. Valahogy nem bírt megtapadni a gipszen. De az illatok nem is vonzották annyira, az csak olyan mellékvágány volt. Főként az elmúló tárgyak kötötték le a figyelmét. Mindig mondta, hogy a legszebb alma is megrothad néhány héten belül, bármilyen csodás is volt még, mikor leszakították a fáról. De szépen is tudott fára mászni, folyton kereste a legszebb almákat. Volt olyan gyönyörű termésünk is az egyik éven, hogy az egész fát meg akarta mintázni. Mert az alma bizony elrothad, és nem marad más, mint egy kis ráncos, fekete gubó. Meg az emlék, de az tökéletlen. A bátyja az művelt ember volt, Isten nyugosztalja, mérnök. Ő a fotografálást javasolta a kevesebb komplikáció és a tárolás végett, de az uram ragaszkodott a kézzel fogható tárgyakhoz. A gyerekek is szerették, minden kirándulásról volt valami, amit eltett örök időkre. Más családokban a fényképfelvételeket gyűjtik, miért lenne baj az, hogy az ember szeret emlékezni. Volt, hogy a házassági évfordulónkon a komplett terítéket fogásokkal együtt kiöntötte gipszből. Jaj az a sok finomság! Két napig süttöttünk-főztünk a sógornőmmel. Tyúkleves sok hússal meg zöldséggel, rántott csirke tizenkét személyre, főtt sonka, tömött liba mája, sült kolbász, kompót, friss krumplipüré, krémes meg linzerek. Lehetett mind kidobálni, mert a negatív készítésekor telement gipszsel. Teljesen ehetetlen lett. Aztán megöntötte belőle a pozitívot, és én festettem ki életszerű színűre. Ettünk zsíros kenyeret, abból csak az első tálat öntötte meg. Áldott jó ember volt, csak egy kicsit ragaszkodott az emlékeihez, de hát ki nem ragaszkodik. Csak abból gyúrhatunk magunknak jövőt, amit a múltból hozunk. Hogyne lett volna olyan, hogy haragudtam rá, ilyen van minden házasságban, de még ilyennebb is! De a nagytatát tényleg nem én döntöttem föl. Kilencven fölött volt már, mikor magához szólította a Teremtője. Az én apám volt, csak a gyerekek miatt hívtuk nagytatának. Nagyok már a gyerekek is, a kisebbik jogi egyetemet végzett, itt bíró, biztosan ismerik. Van tőle két szép unokám! Nekik is pont olyan zöld a szemük! A kisebbik mindig is odavolt a csokoládéért. Az apja hozott neki a hatodik születésnapjára egy olyan nagyobb forma tömböt, de nem is az volt a pláne, hanem meg volt faragva. Tiszta tömör csokoládé, úrrakéta alakra formázva. Még az ablakok és a borítólemezek is ki voltak dolgozva. Felmentett valami cukrászt a gondatlan süteménykészítés vádjá alól, szalmonella, vagy mi, aztán az hozta. Gyönyörű darab volt az, kérem! Ilyenek voltak régen a céhremek. Na, az uram arról is le akarta venni a formát, hogy meglegyen későbbre, de a gyerek az meg vigyázni akart rá. Mondtam neki, hogy legyen elég, ha leveszi a sógorom a kamerájával, de csak erősködött. Az emlékezés megőrzéséért mindig is nagyon határozottan tevékenykedett. Még a helyi tűzoltóegyletnek is tagja volt! Rápakolta a gipszet, a gyerek meg bőgött a csokoládé miatt, de ő csak mondta, hogy az a rakétaforma gipsz lesz az igazi ajándék, és örüljön, hogy az előző ajándékát is megcsinálta, a hullámos papagájt, mert azóta elpusztult, de a gyerek csak még jobban bőgött, hogy még mindig élne, ha nem fulladt volna bele a folyós gipszbe. Az uram meg csak egyre győzködte, hogy biztosan megette volna már a macska, vagy elütötte volna a távolsági busz, de a gyerek csak üvöltött tovább. Nem nézhettem tétlenül, de semmiféle tettelegességre nem gondoltam, a nagypapára meg pláne nem, mert az akkor még élt is ráadásul, Isten áldja még az emlékét is az apámnak! Az uram is hogy szerette! Azért is öntötte ki gipszből, mikor meghalt. Na de akkor még élt, és össze is kaptunk az urammal, mert mi apámmal a gyerek mellé álltunk, és végül igazunk is lett, mert a negatív nem jött le a rakétáról, úgy kellett kiolvasztani belőle. Ott volt vagy egy kiló csokoládémassza, telis-tele gipszsel. A gyerek bőgve kezdte volna kikanalazni, de az anyja nem engedte neki, mert félt, hogy beleköt a kis gyomrába. Na akkor ők is összeszólakoztak egy kicsikét, a gyerek meg csak üvöltött. Apámat is nagyon szépen megformázta. Beülítettük a fotelébe, ahol az utolsó éveiben mindig üldögélt, és úgy csinálta meg a negatívot. Ülő pozícióban. Én tartottam, amíg meg nem kötött, a gipsz teljesen kiszívta a kezemet, ahol fogtam. De nem én löktem meg. Az üvegszem az új dolog volt. Sosem csinált még ilyet. Mindig csak a forma volt addig, meg a festék. De az uram nagyon szerette az én apámat, és megint a tökéleteset akarta. Szerinte egy embernek igenis kell szem, olyan igazi. Meg disznószórból tett hajat a fejére, olyan kefeformát, mint amilyen tényleg volt neki életében. A ruháit is ráadta, és szépen kifestette az arcát. Tudom, hogy nekem kellett volna, de akkoriban nem láttam túl jól a sok sírástól, mondta is az uram, hogy hagyjam abba, mert nem fogok tudni festeni, ha elromlik tőle a szemem. Ott ült az ágyunk mellett, és nézett! Egész éjszaka. Olyan volt az az üvegszem, mint az igazi, vagy még olyanabb. Nem állhattam azt, nem is hasonlított az én szelíd apáméra, de az uram elégedett volt velem. Pont a cipőjét kötötte, mert kibomlott. Egy szobor cipője hogyan is tud kibomlani? Hiszen nem megy az már sehova. De nem én löktem meg. Tyúkhúsleves főztem a torra, meg tökös-mákos rétest sültöttem. Kis híján egy mázsa volt az öntvény. A felemelt mutatóujja fúrta át az uram koponyáját, én ott sem voltam. Tetszik tudni, azt a pillanatot formázta meg, amikor mesélt az unokáinak, és mutatta nekik az állatokat az udvaron. Sok vére kifolyt, láttam, mikor később besiettem a szobába a dübögésre. Nagy hangot adott az apám, mikor kettétörött. Csak a drótvázon rugózott a felseje, olyan volt, mintha hajolgatna az uram fölé. Én már csak akkor láttam az egészet. Azt sajnálom, hogy nem lehetett akkor elintézni, hogy kiöntsék a formáját az uramnak. Megérdemelte volna, áldott jó ember volt.